

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 25 maj 2020

376/2020

Statsrådets förordning om proportionalitetsprövning före antagandet av reglering av yrken

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om proportionalitetsprövning som görs före införande av nya eller ändring av befintliga lagar, förordningar eller myndighetsföreskrifter som begränsar tillträdet till, utövandet av, eller någon form för utövandet av, reglerade yrken och som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, nedan *yrkeskvalifikationsdirektivet*. Till formerna av utövande av reglerade yrken räknas också användning av yrkestitlar och sådan yrkesutövning som är tillåten med stöd av dessa yrkestitlar.

Denna förordning tillämpas inte på ett yrke där särskilda krav beträffande regleringen av yrket är fastställda i en separat rättsakt av Europeiska unionen som inte ger medlemsstaterna frihet att välja hur de särskilda kraven ska införlivas nationellt.

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

- 1) *reglerat yrke* en tjänst eller uppgift där specifika i lagstiftningen föreskrivna yrkeskvalifikationer krävs av den som tillträder eller utövar tjänsten eller uppgiften,
- 2) *yrkeskvalifikationer* kvalifikationer som intygas i ett bevis på formella kvalifikationer, ett kompetensbevis eller yrkeserfarenhet eller en kombination av dessa,
- 3) *skyddad yrkestitel* en form av reglering av ett yrke där det till följd av bestämmelser i lag direkt eller indirekt krävs innehav av en särskild yrkeskvalifikation för användning av yrkestiteln i en eller flera former av yrkesverksamhet, och där missbruk av denna titel är förenat med sanktioner,
- 4) *förbehållna verksamheter* en form av reglering av ett yrke där tillträdet till en eller flera former av yrkesverksamhet med stöd av lag direkt eller indirekt är förbehållet medlemmar av en reglerad yrkeskår vilka innehar en särskild yrkeskvalifikation eller där verksamheten är delad med andra reglerade yrken,

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/958 av den 28 juni 2018 om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0958&from=FI>

3 §

Förhandsbedömning av nya åtgärder och övervakning

Vid beredningen av sådan reglering som avses i 1 § ska den myndighet som svarar för beredningen av regleringen göra en bedömning av proportionaliteten i enlighet med vad som föreskrivs i denna förordning.

Omfattningen av den bedömning som avses i 1 mom. ska stå i rätt proportion till arten av, innehållet i och verkan av den kommande regleringen.

Bestämmelser som avses i 1 § ska åtföljas av en förklaring som gäller proportionalitetsprövningen som är tillräckligt utförlig för att det utgående från den ska vara möjligt att bedöma om kraven i 4 och 5 § uppfylls.

Skälen för att anse att bestämmelser som avses i 1 § är motiverade och proportionella ska styrkas med kvalitativa och, där så är möjligt, kvantitativa uppgifter.

Den myndighet som svarar för beredningen av regleringen ska efter ikraftträdandet av de bestämmelser som avses i 1 § följa upp om de stämmer överens med 4 och 5 §.

Undervisnings- och kulturministeriet samordnar genomförandet av det uppföljningsansvar som avses i 4 mom. som en del av rapporteringen enligt artikel 59.6 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

4 §

Motivering med hänvisning till mål av allmänt intresse

Den myndighet som svarar för beredningen av regleringen av reglerade yrken ska säkerställa att regleringen kan motiveras med mål av allmänt intresse.

Den myndighet som svarar för beredningen av regleringen ska särskilt beakta om de bestämmelser som avses i 1 § är objektivt motiverade med hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsa, eller av sådan hänsyn till allmänintresset som avses i artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/958 om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken.

Skäl av rent ekonomisk karaktär eller rent administrativa skäl ska inte utgöra sådana tvingande hänsyn till allmänintresset som motiverar en begränsning av tillträdet till eller utövandet av reglerade yrken.

5 §

Proportionalitet

Vid beredningen av reglering som gäller reglerade yrken ska myndigheten säkerställa att de bestämmelser som avses i 1 § är ägnade att säkerställa att det uppsatta målet uppnås och inte överskrider vad som är nödvändigt för att uppnå målet.

Vid beredningen av bestämmelser ska myndigheten beakta

1) arten av riskerna för de mål av allmänt intresse som eftersträvas, i synnerhet riskerna för konsumenter, yrkesutövare och andra tjänstemottagare samt för tredje man,

2) huruvida de gällande bestämmelserna i produktsäkerhets- och konsumentskyddslagstiftningen samt andra särskilda eller mer allmänna bestämmelser är otillräckliga för att uppnå det eftersträlvade målet,

3) huruvida bestämmelserna är ändamålsenliga och därmed ägnade att uppnå det eftersträlvade målet och om de faktiskt återspeglar det målet på ett konsekvent och systematiskt sätt och därigenom åtgärdar de identifierade riskerna på ett liknande sätt som i jämförbara verksamheter,

4) inverkan på den fria rörligheten för personer och tjänster inom unionen, på konsumenternas valmöjligheter och på kvaliteten på den tjänst som tillhandahålls,

5) möjligheten att använda mindre restriktiva medel för att uppnå målet av allmänt intresse; om en bestämmelse endast är motiverad av konsumentskyddet och de identifierade riskerna är begränsade till förhållandet mellan yrkesutövaren och konsumenten och därför inte negativt påverkar tredje man, ska den myndighet som svarar för beredningen av regleringen bedöma i synnerhet om målet kan uppnås genom mindre restriktiva medel än att verksamheten förbehålls yrkesutövare,

6) verkan av nya eller ändrade bestämmelser i kombination med andra bestämmelser som begränsar tillträdet till, eller utövandet av, yrket, och särskilt hur de nya eller ändrade bestämmelserna i kombination med andra krav bidrar till, och om de är nödvändiga för, uppnåendet av samma mål av allmänt intresse.

Den myndighet som svarar för beredningen av regleringen ska också beakta följande, där det är relevant för arten av eller innehållet i bestämmelsen:

1) kopplingen mellan den verksamhet som ett yrke omfattar eller som är förbehållen det yrket och den yrkeskvalifikation som krävs,

2) kopplingen mellan de berörda uppgifternas komplexitet och behovet av att de som utför dem innehar bestämda yrkeskvalifikationer, särskilt när det gäller nivån, beskaffenheten och längden på den utbildning eller erfarenhet som krävs,

3) möjligheten att erhålla yrkeskvalifikationen på alternativa sätt,

4) huruvida och varför den verksamhet som är förbehållen vissa yrken kan eller inte kan delas med andra yrken,

5) graden av självständighet vid utövandet av ett reglerat yrke och organisations- och tillsynsarrangemangens betydelse för att det eftersträvade målet ska uppnås, särskilt om den verksamhet som hänförs till ett reglerat yrke utövas under en kvalificerad yrkesutövares överinseende och ansvar,

6) vetenskaplig och teknisk utveckling som i praktiken kan minska eller öka informationsasymmetrin mellan yrkesutövare och konsumenter.

När 2 mom. 6 punkten tillämpas ska den myndighet som svarar för beredningen av regleringen bedöma de positiva och negativa effekterna av den nya eller ändrade bestämmelsen när den betraktas tillsammans med ett eller flera krav och särskilt med följande krav:

1) förbehållna verksamheter, skyddad yrkestitel och någon annan form av reglering i den mening som avses i artikel 3.1 a i yrkeskvalifikationsdirektivet,

2) skyldighet att genomgå kontinuerlig fortbildning,

3) bestämmelser om organiseringen av yrket, yrkesetik och tillsyn,

4) obligatoriskt medlemskap i en yrkesorganisation eller motsvarande organ och registrerings- eller tillståndsförfaranden, särskilt om dessa krav förutsätter innehav av en bestämd yrkeskvalifikation,

5) kvantitativa begränsningar, särskilt krav som begränsar antalet tillstånd att utöva yrket eller som fastställer ett lägsta eller högsta antal sådana anställda, chefer eller företrädare som har bestämda yrkeskvalifikationer,

6) specifika krav på associationsform eller krav som rör ägarförhållanden eller ledning av ett företag, i den utsträckning dessa krav direkt hänger samman med utövandet av det reglerade yrket,

7) territoriella begränsningar, inbegripet i fall då yrket i delar av en medlemsstats territorium regleras på ett sätt som skiljer sig från hur det regleras i andra delar,

8) krav som begränsar möjligheten att utöva ett reglerat yrke gemensamt eller i delägar-skap, liksom regler om oförenlig verksamhet,

9) krav på försäkringsskydd eller annat personligt eller kollektivt skydd rörande yrkesansvar,

10) krav på språkkunskaper, i den mån de är nödvändiga för att utöva yrket,

11) krav på en fast lägsta och högsta taxa,

12) krav avseende marknadsföring.

Den myndighet som svarar för beredningen av regleringen ska dessutom säkerställa att i synnerhet följande särskilda krav i avdelning II i yrkeskvalifikationsdirektivet som gäller temporärt eller tillfälligt tillhandahållande av tjänster är förenliga med 4 och 5 § i denna förordning:

1) automatisk tillfällig registrering eller proformamedlemskap i en yrkesorganisation eller motsvarande organ, enligt vad som avses i artikel 6.1 a i yrkeskvalifikationsdirektivet,

2) en underrättelse som ska göras i förväg, i enlighet med artikel 7.1 i yrkeskvalifikationsdirektivet samt dokument som krävs enligt punkt 2 i den artikeln eller något annat likvärdigt krav,

3) betalning av en avgift eller andra kostnader för de administrativa förfarandena i samband med tillträdet till eller utövandet av reglerade yrken som tjänsteleverantören ådrar sig.

Bestämmelserna i 5 mom. tillämpas inte på åtgärder som är avsedda att säkerställa efterlevnaden av anställningsvillkor som medlemsstaterna tillämpar i enlighet med unionsrätten.

Om bestämmelser i denna paragraf rör reglering av hälso- och sjukvårdsyrken och har konsekvenser för patientsäkerheten, ska den myndighet som svarar för beredningen av regleringen ta hänsyn till målet att säkerställa en hög hälsoskyddsnivå för människor.

6 §

Öppenhet

Det ministerium som svarar för beredningen av yrkesregleringen på förvaltningsområdet (*behörig myndighet*) ska meddela Europeiska kommissionen vilka myndigheter på området som är ansvariga för att lämna och ta emot information i ärenden som gäller tillämpningsområdet för denna förordning.

Den behöriga myndigheten ska också registrera de motiveringar enligt vilka den nya eller ändrade regleringen anses vara motiverad och proportionerlig på basis av denna förordning. Vid registrering av motiveringarna ska den behöriga myndigheten på tillbörligt sätt beakta den utredning som avses i 3 § 2 mom.

Den behöriga myndigheten ansvarar för att dessa motiveringar tillsammans med de nya eller ändrade bestämmelserna i enlighet med artikel 59.5 i yrkeskvalifikationsdirektivet lämnas till Europeiska kommissionen i den databas över reglerade yrken som avses i artikel 59.1 i det direktivet.

7 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 25 maj 2020.

Helsingfors den 20 maj 2020

Forsknings- och kulturminister Hanna Kosonen

Regeringsråd Katariina Simonen